آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سینین اورغانی

نمره ۷۰ (۳۵۹) ایکنجی دوره

بوروزنامه هیئت تحریره واسطه‌سیله اداره اولونور

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی مرکزی قومیته بناسیندا

آذربایجان

۴ شنبه ۶ آذر ۱۳۲۵

تك نمره ۱۰ شاهی

آبونه	ایللیغی	۱۲۰ ریال
۶	آیلیغی	۶۵ »
۳	»	۳۵ »
۱	»	۱۲ »

قوام السلطنه‌نین اعلامیه‌سینه

جواب

آقای قوام السلطنه صون تحریك آمیز اعلامیه‌سینده اوزینه مخصوص بیر مکارانه لحیله افکار عمومی‌نی زنجاندا اوز ویره‌ن فجیع حادثه‌لر خصوصیندا، آلدانماق ـ ایچون یارامار تهمت‌لردن چکینمه‌میش و یله‌گوسترمك ایسته‌میشدرکه دولتی قوه‌لر ـ زنجانی اونون فرمانی اوزره فتح و اشغال ایتمیشلر.

خدعه و تزویر و دموقراسی ماسکاسی آلتیندا ایران خلقلاری‌نین آزادلیغینی بوغماق خولیا سیندا اولان، مستبد قوام السلطنه حکومتی بو مکارانه عملیندن هیچ بیر نتیجه آلماقا موفق اولا بیلمیه‌جکدر. چونکه زنجانین فدائیلاردن و قیزیلباش قوه‌لردن تخلیه اولماسی، امضاء اولونان موافقت‌نامه اوزره انجام تاپمیش و بوتون دنیایه اعلام ایدیلمیشدر.

نهایت (حسن نیت) و مسالمت آمیز فورمولالارینی اوتانماز جاسینا ایرل ـ سورل ایتله‌دن، قوام السلطنه بو اعلامیه‌نی انتشار ویرمکله زنجان دا اوز ویره‌ن قاتلی فاجعه‌نی و خصوصیله اسلام عالمینه وارد اولان ضربه‌نی، اورت باستیر ایتمك ایستیر.

قوام السلطنه بو نامردانه یاراشان عهد شکنانه عملی‌له، آذربایجان آزاد خلقینه و دموقراتیك نهضتینه آرخادان خنجر ویرماق ایسته‌میش و اونا گوره زنجان فاجعه‌سی‌نین اوز ویرمگینه باعث اولمیشدر.

قوام السلطنه زنجانی فتح ایتمه‌میش بلکه ژاندارم و ذوالفقاری قولدور دسته‌لرین خائنجه‌سینه زنجانا سوخمیش و بوشهری قان دریاسینه دوندرمیشدر...

قوام السلطنه بو آلچاق حرکتی‌له اوزینین اصرار و خواهش‌لری نتیجه سینده اوزون سوره‌ن مذاکره‌لردن صونرا باغلانان و امضاء اولونان موافقت نامه‌نی نقض ایتمیشدر.

قوام السلطنه حکومتی آذربایجان ملی نهضتی‌نین باشچیلاریله مذاکره‌یه گیریشمك مقصدی ایله کئچمیش اردیبهشت آیینین بیرینده آشاغیداکی ابلاغیه‌نی انتشار ویرمیشدر.

ابلاغیه‌نین متنی بو قرار ایله‌دیر:

دولتین آذربایجان باره سینده ابلاغیه‌سی ایندیکی دولتین تشکیل تاپدیغی گوندن آذربایجان ایشلری خصوصی بیر توجه جلب ایده‌رك او عزیز هموطنلاریمیزین نیت لرینی مطالعه ایتدیکدن‌صونرا وزیرلر هیئتی تصمیم دوتدی که قانون اساسی‌و آیری وضع اولونموش قانونلارین مجریه قوه سینه اجازه ویردیگی حدود دا او ایالتین اهالی سینین آرزو لری تامین اولونوب و اونلاری قارداشلیق و وحدته دعوت ایتسین.

بونا گوره هیئت دولتین بوباره‌ده صادر اولموش تصویبنامه‌سی عموـ مین اطلاعیندن اوتری نشر اولونور:

۱۳۲۵ قمری نین ربیع الثانی آییندا تصویب اولونمیش قانونـدا قانون اساسی نین متممینین ۲۹و۹۰و ۹۱و۹۲و۹۳ نجی اصللرینین موجبنجه ایالتی و ولایتی انجمنلره ویریلمیش اختیارات آذربایجاندا آشاغیداکی قرار ایله تصریح و تائید اولونور.

۱ ـ فلاحت، تجارت، صنعت محلی حمل و نقل، معارف، صحیه، نظمیه، عدلیه، و مدعی العمومیلیق دائره‌لری‌نین رئیسلری و مالیه ناظری ایالتی و ولایتی انجمنلر وسیله‌سی‌ایله منتخب و مقرراتین‌موجبنجه اونلارین رسمی حکملری دولت طرفیندن تهراندا صادر اولاجاقدر.

۲ـ والی ایالتی انجمنین نظرینی جلب ایتمکله دولت طرفیندن تعیین اولوب و نظامی و ژاندارمری قوه لری فرمانده‌لرینین انتصابی دولت طرفیندن عمله گله‌جکدر.

۳ـ آذربایجانین رسمی دیلی ایرانین اوبیری ناحیه‌لری کیمی فارس دیلی‌در. محلی اداره لرین و عدلیه دائره لرینین دفتری ایشلری فارسی و آذربایجان (ترکی) دیللرینده اولور. اما درس مدرسه‌لرده ۵ ابتدائی کلاسلاردا آذربایجان دیلینده اولاجاقدر.

۴ـ مالیاتی عایدلری و اولکه‌نین بودجه‌سینی تعیین ایدن وقت دولت آذربایجان شهرلری‌نین آبادلیغنی صحیه ومعارف ایشلرینین اصلاحینین لزومینی نظرده دوتاجاقدر.

۵ـ دموکراتیك تشکیلاتلارین و اتحادیه لرین فعالیتی آذربایجاندا ایرانین اوبیری یئرلری کیمی آزاددر.

۶ـ آذربایجانین اهالی سینه و دموکراسی ایشچی لرینه کئچمیشده دموکراتیك نهضتده اشتراك ایتمه‌لری ایچون هیچ بیر سیخینتی عمله گلمیه‌ـ جکدر.

۷ـ آذربایجان نماینده‌لر عده‌ـ سینین او ایالتین حقیقی جمعیتینین تناسبی‌ایله آرتماسینا موافقت اولونور. و ۱۵ نجی (تقنینیه) دوره‌سی تشکیل تاپدیقدا بو باره‌ده لازمی پیشنهادلار مجلسه تقدیم اولینا جاقدر که تصویب اولدیقدان صونرا دوره ایچون وکیل‌ـ لرین قالمیشی انتخاب اولونسون.

باش وزیر قوام السلطنه

آذربایجان نماینده لری تورانداا اولارکی قوام السلطنه مین جوره حقه بازلیقله اوز اراده سین دیگنه ایتدك ایسته دیگده اوز نقشه‌سینه موفق اولا بیلمه‌دی. اونا گوره مذاکراتین ایکنجی مرحله‌سی تبریزده باشلاندی. آذربایجان ملی نهضتینین رهبرلری آذربایجان داکی آزادلیقی بوتون ایراندا توسعه ویرمك مقصدیله چرخلی گذشتلره گئچه‌ره‌ك خردادین ۲۳ نده قوام السلطنه نین معاونی آقای مظفر فیروز ایله بیرلیکده بو موافقت نامه امضاء ایتدیلر.

دولت و آذربایجان نماینده لری آراسیندا موافقت اولونوش قراردادین متنی

دولت و آذربایجان نماینده‌لری آراسیندا اولان مذاکراتین نتیجه‌سینده و دولتین ۲ اردیبهشت ۱۳۲۵ تاریخلی ۷ ماده‌دن عبارت و همین نماینده‌لر طرفیندن قبول ایدیلمیش ابلاغیه‌نی نظره آلماق و تبادل افکار نتیجه‌سینده توافق نظر حاصل اولدی که آشاغیدا ماده‌لر توضیح و مکمل عنوانیله تنظیم اولونوب و اجرایه قویولسون.

۱ نجی ماده ـ دولت ابلاغیه‌سینین ۱ نجی ماده‌سی باره‌سینده موافقت حاصل اولدی که بو جمله اونا آرتیریلسین:

مالیه رئیسی‌ده ایالتی انجمنین پیشنهادی و دولتین تصویبی‌ایله تعیین اولاجاقدر.

۲ نجی ماده ـ چون دولت ابلاـ غیه‌سینین ۲ نجی ماده‌سینده مقرر او‐

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

زنجانداکی فجایع ادامه تاپماقدادر

زنجاندان آلینان صون خبرلره گوره ارتجاعی تحریکلر زنجاندا ادامه تاپماقدادر. ینه‌ده بیر نئچه نفر اوشاق وحشیانه و فجیع بیر صورتده ئولدورولموشلر. علاوه بیر نئچه نفرده یارالانمیشدر.

فریدون ابراهیمی

صلح اوغروندا

-۱۵-

والاس حادثه‌سی

والاس حادثه‌سی دنیا سیاستینده ان بویوك اهمیته مالك اولان سیاسی واقعه اولماقلا برابر، امریقا سیاسی تاریخینده چوخ بویوك بیر واقعه کیمی قید اولمشدر.

«هاری والاس» مرحوم روزولتین معاونی و ان یاخین و صمیمی همکاری تانینمیش و اونین ترادیسیونل سیاستینه هامودان آرتیق وفالی قالمشدر.

والاس امریقا تجارت وزیری و امریقا حکومتی‌نین ان مؤثر و فعال بیر عضوی حساب اولوردی بووظیفه و صلاحیت‌ایله علاقه‌دار اولاراق والاس امریقا خارجی سیاستینده وجوده گلن دگیشکلیکی دقیق صورتده مطالعه ایتمگه موفق اولا بیلمیشدی.

«والاس» یاخشیجا متوجه اولوشدی که برنز سیاستی امریقانی محاربه‌یه سوق ایتمك دیمك در.

برنزین اشتوتگارتدا مطرح ایتدیگی «بیرلشمیش قدرتلی آلمانیا» مسئله‌سیندن، سووت دولتینین مقابلینده بویوك بیر قدرت ایجاد ایتمك و او دولتی شرقی اوروپادا محاصره حالینه سالماق، هدفی آیدین صورتده گورونمکده‌ایدی. بو خصوصدا «جیمزژه‌رار» امریقانین برلینده‌کی کئچمیش سفیری بئله نظریه ویرمیشدرکه:

«برنز آلمانیانی برپا وتقویت ایتمکله او دولتی سووت نفوذی قارشی سیندا سد ایتمك ایستیر چونکه آلمانیا استراتژیك نقطهٔ نظردن فرانسه‌دن داها آرتیق اهمیتلی‌در...»

برنزین مقصدلری امریقا ارتجاعی مطبوعاتیندا آیدین‌جاسینا تجزیه و تحلیل اولونوردی.

امریقادا مطبوعات آزادلیقی یوخدر چونکه اورادا مطبوعاتین مهم

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

فتحی خشکنابی

قورتارمادی...

اوشاقلاری ئولدیریب باغیرساقلارینی آشیگه توکمیشلر

ده‌لی اولموش آنالار ـ قان ـ جنایت ـ غارت ...

زنجان حادثه‌لری تاریخده اوخودیغیمیز قان ایچن مغول و یئرتیجی توپال تیموریـن عمللرینی ۲۰ نجی قرنده، اشرف‌مخلوقات رهبرکلیٔ باش وزیرلیگی زمانیندا بیزه خاطرلادیر.

زنجان واقعه‌سینی منیم اوطاغیمدا منه شرح ویره‌ن مسافر بیر اوشاق کیمی آغلاییردی. آخرده ئولمه‌دیك گورمه دیگیمیز گونلری گوردیك.

دولت قوه لری ئوز شجاعتلرینی ظاهره چیخاریب قهرمانلیقلارینی‌اثبات ایتدیلر.

شخصی لباسلار گئیمیش ژاندارم‌ـ لار زنجان آزادیخواهلارینین جان، مال و ناموسینا تجاوز ائدیب اولاـ رین باره سینده اولمازین اهانتین‌عمله گتیرمیشلر.

بیز سووت اتفاقیندا، فاشیستـ لرین توره‌تدیکلری جنایتلری ائشیده‌ن زمان او جوره قاتلی جنایتلرین عمله گلمه سینی اینانماغا جرئت ائده‌بیلمیرـ دیك. لاکن ایندی دولت ئوز وطنداشلاریمیزی گوروبـه اوشاقلاری ئولدیرمگه وادار ائدیر.

زنجان دا اوشاقلاری پیچاق واسطه سیله ئولدیریب باغیرساقلارین اشیگه توکمیشلر.

اونون آناسی ده‌لی اولموش ئوز شعورینی الدن ویرمیشدر...

اونلارجا ائولری غارت ایتمیش و قادینلارین ناموسینی هتك ایتمیشلر.

بو جنایتلری کاغذ اوزه‌رینده مجسم ایتمك چتین در. آقای قوامین دستوری ایله عمله گلمیش بو ایشلر بوتون ایران ملتینی مرتجعلرله حسابلاشماغا وادار ائدیر...

ایندی بوتون ایران اوزه‌رینده ملتین تامینی یوخدر. ئولوم، حبس، تبعید هامونی هده‌له ییر.

بو دوام دوام تاپماقدادر. گارد ملی حزب قهرمان و نیرومند دموـ کرات ایران ساغا ـ صولا چاپیر.

جناب اشرف اوتوماتیك بیر ماشین کیمی بیر اوجدان اعلامیه توکور، دستور ویریر و منویات عالیه، نیات حسنه‌سینی اجراء ایتمکده‌در او، ایران دا ۵ ـ ایل ئولوم ـ دیریم داخلی‌سیاسی مبارزه ده‌ن‌صونرا، ژاپونیا امپریالیزمی و آلمانیا فاشیزمی آرادان گئتدیکدن صونرا ینی ده‌ن نظامی دیکتاتورلیغی یاراتماق فکرینه دوشموشدر. لاکن «آرزو برجوانان عیب نیست.»

بو دوام بئله لیکله قورتارمیر. روزنامه نویسلرین بیر عادتی واردر: ناتمام مقاله لرین آخریندا یازارلار: «قورتارمادی...»

آقای قوام ایرانی قان ایچینده چالخاییر. آزادیخواهلاری ئولدیریر، زنجانـدا اوشاقـلاری، بویوك بیر مجتهدی فاجعـه لی بیر وضعیتده قتله یئتیریر... و خیال ائدیرکه اونون بو جنایت‌لری دوام تاپا بیله‌جکدر.

لاکن بوقورتارمیر، مظلوم خلقـ لرین اونلا حسابلاشاجاغی مسلم در.

بلی! **آقای قوام! بئله لیکله قورتارمادی...**

علی زاده نامی

من قان دریاسینه دونمیش زنجاندان گلیرم

موافقت نامه ناموسلی آذربایجان قهرمانلاری ایله حضرت اشرف رهبر کل نماینده لری آراسیندا امضاء اولدی.

آزادلیقیمیزین و امنیتیمیزین ضامنی اولان مرد فدائی دسته لری خمسه توپراقینی ترك ایتمگه باشلادیلار، قادینلار، اوشاقلار، بویوك کیچیك اونلاری محبت و صمیمیت‌له قارشیلادیلار و یولا سالدیلار.

نئچه گوندر که ایکی آیدان متجاوز زنجاندا ساکن اولان ژندارم افسرلری و دولت نماینده لری بهانه دالیسجه گزیرلر که شهرده اغتشاش توره‌دیب بیر عنوان ایله قوشون یئریتمگه زمینه حاضرلاسینلار.

فرقه میزین مسئول ایشچی‌لری و باشچیلاری بو موضوعی، باشا دوشوب و هیچ وجهیله بو پروکاسیونا امکان ویرمه دیلر.

بیر آخشام ساعت ۷ یاریمدا فرقه کمیته سینده زنجان شهر کنفرانسینی اداره ایده‌رکن ـ آقای ذکائی زنجان فرمانداری منی فورا تلفونا چاغیردی دئدی. بیر فوتی و مهم ایش اتفاق دوشوب عجله‌ایله فرمانداریقه گلین.

من عزیز آنا یوردیمیزین حیثیت و مقدراتینین خطرده اولدیغینی حس ایدیب شهر کنفرانسی کیمی مهم و تاریخی بیر جلسه‌نی ترك و سرعت

قالانی ۴ نجی صحیفه‌ده

قاراداغ کلیبر

محلی قومیته‌سیندن

اونوتمیاجاق

آزادلیق یولوندا شرفله جانندان گئچن مقدس وجودلارین آدلارینی افتخاریله یاد ایتدیگمیز کیمی ای‌شرافتلی روحانیمز شیخ محمدعلی آل‌اسحق راحت یات سیزه احترامسزلیق ایدن جانیلر یاخین زماندا، انتقامین عدالت محکمه‌سینده محکوم اولوب جزالانماقلارین آیدین گوریرك و مقدس روحیزه آند ایچیریك که آغیر بیر قیمتله اله آلدیقمز آزادلیغی جانمزدان‌عزیزواق ساییب و سیزینده شرفلی آدیزی هیچ بر زمان اونوتمیاجایق.

قره‌داغ کلیبر محلی کمیته‌سینین فرقه عضویلری طرفیندن عزیز آقازاده

علی اوغلی

حسن نیت!...

قویونلارلا قورتلار صلح ایتدیلر، قورتلار ئوز بالالارین قویونلارا ویرـ دیلر که تعهدلرینین عکسینه رفتار ایتدیکلری صورتده قویونلار اونلاری تواذیرسینلر. عوضینده اونلاردا ینه قویونلارین بالالارین همین عنوانلا آلدیلار...

بیر مدت کئچدی...

قویونلارین بالالاری قورتلارین ایچینده و قورتلارین بالالاری قویونـ لارین ایچه‌ریسینده بویوکلشدیلر، قوتلندیلر. بو زمان قورتلار قویونـ لارین بالالارینی یئتگه قابل گورـ دیکده اونـلاری پارچالییب شیری چکدیلر.

بقیه‌سی ۳ نجی صحیفه‌ده

کامل بصیری

یئنی ماسقا

مرتجعلر هر لباسا دوشورلرسه نهایت اوز آلچاق «شخصیت و سیمالارین اورت باستیر ایتمگه موفق اولا بیلمزلر»

ایران خلقینین حیاتی ۲۰ ایل استبداد و دیکتاتورلیق‌دورینده بویوک منحوس و قارانلیق مرحله کچیردیگنه باخمایاراق آخر بش ایل ایچریسینده مختلف دموقراسی !! حکومت‌لرین سوردیگی ظلم ، استبداد و مطلقیت نتیجه‌سنده آرتیق محرومیت‌لره معروض قالمیشدر .

آخر ایللرده رنگ برنگ‌ماسقالار آلتندا بو مظلوم خلقین علیهنه منفور توطئه‌لر یاراتمیشلار ؛ بیر عده اقلیت‌ده اولان مزدور ، خائن و قولدور دسته ظلم و اسارت زنجیرلری آلتیندا اینله‌ین محروم کتله‌لری مسخره ائدیب اونلارین مقدرات و یاشایش حقوقلارین توزلری ایچون اویوب اویونچاق ایتمک اوغروندا هیچ بیر جوره تشبث و توطئه‌لردن چکینمه‌میشلر .

ایران آزادیخواه تشکیلاتلارینین قارشیسندا فعالیته باشلایان ارتجاع جیره‌خورلاری ایراندا آزادلیق مشعلین سوندیرمک ، آزادیخواهلارین سارسیلماز اراده‌لرینده تزلزل و اختلال یاراتماق آزادلیق ساحه‌سینده ایره‌لی‌له‌ین فداکار عنصرلری هر جور تهمت و افترالارا معروض قویوب اونلارین فعالیت‌لری‌نین اونین آلماق مقصدی‌ایله هر زمان و هر یئرده عجیب وغریب رویه‌لر اتخاذ ائده‌رک هر رنگ لباسا دوشموشلر ، بو مرحله‌ده اراده‌ملی قلوبی ، عدالت حزبی و بوکیمی باشقا ارتجاعی یووالار ظاهرده خلقین دردلرینه یاناشماق و اونا چاره تاپماق ادعاسی سوردیکده ایران خلقی ایچون ان بویوک و منحوس تله‌لردن سایلاردی . اونلارین مردار نیت‌لری بیرسیرا عوام فریب‌لیک و تظاهرات اوزه‌رینده خلقین ایتام و اعتمادین قازانماق و نتیجه‌ده سید احمد الیله ایلان دوتماق ایدی لکن خلق اوزون ایللر محرومیت و هر جور حقه‌بازلیق‌ومسخره‌لرینه توش گلیب و ورقین ایکی اوزبین‌ده اوخوموشیدی بوناگوره مرتجع‌لرین بورادا نقشه و دسیسه‌لری بوآسانلیقلا باش دوتماسی بیرمسئله نظره گلمیردی نهایت اونلار آیدین رسوایچیلیق و افتضاحلارایله میدانی بوشالتدیلار ، دیمک اولا که ارتجاعین منفورسیاست و نیت‌لری‌ده بومرحله‌ده بوکیمی‌دسته‌لر و توطئه‌چیلرین موقتی اولاراق‌فعالیت‌لرینین قاباغی آلینماسیندا بویوک عامل و سبب‌لردن ایدی .

ارتجاعین مارکدار مزدوری و امپریالیزمین معلوم‌الحال نوکری ؛ وطن‌سیز سیدضیاء ، ایراندا یئنی‌دن بیردور ارتجاعی فعالیت مرحله‌سی آچدیقدان سونرا زندانه دوشدی !!!!

ظاهرده آقا و اونون منفور یولداشلارینین دم‌دستگاهی یغیشیلدی ، جریانلار قارانلیق بیر سیاست اوزه‌رینده ایره‌لی گئدیردی آخر وقتلرده‌مرتجعلر یئنی بیر لباسدا بزیم حرکاتمزی تقلید ایده‌رک اوز شوم خیاللارین ومردار فکرلرین حیات ساحه‌سینه کچیرمک ایچون‌تازا بیر پناهگاه و یوواافکرینده ایدیلرسه حکومت الیله بو بنا و سازمان مساعد بیر شرائط آلتیندا اونلار ایچون قورولدی بورادا ایران دموقرات فرقه‌سی اونلار ایچون یاخشی عمل‌میدانی‌وئربردی اراده‌ملی و عدالت حزبلرین تشکیل وئرمن عنصرلر چکینمه‌دن و آشکار بیر صورتده بو آزادیخواه !!!! فرقه‌نین باشینا توپلا-شیب یئنی ادعا و دسیسه‌لرایله فعالیته باشلادیلار بیله‌لیکله بونلار ایرانین حقیقی آزادیخواهلارینین اورتاسیندا تفرقه‌و آیریجی‌لیق توره‌تمه‌ک فکریندن چکینمه‌ییب اوزلری آزادیخواه !!! دموقرات !! اولدوقلاری حالدا حقیقی آزادیخواهلارین باشینا اولماز ظلم و فشار گوسترمگه باشلادیلار .

بو جریانلار ایچریسینده جنوب توطئه‌سی یاراندی اونون توطئه‌سی بیرمعین و معلوم و عین حالدا مرموز بیر سیاستلر ضمننده قورولموش ایدی اول مرحله‌لرده جنوب دسیسه‌چیلرینه قارشی دولت طرفندن اولان حمله و اعتراض‌لار !! و هابئله اونلاری خائن ساتقینتی آدلاندیراراق «دوروما گلدیم» دیه‌ن هیئت‌حاکمه‌یئنی‌دن اونلارا عالی صفت‌لر باغیشلادیقدا اونلاری ملی نهضت یارادانلار آدلاندیردی بوایسه اولکه‌نین عجب‌غریب ایشلریندن سایبلارکه ارتجاعی یووالاردان باشقا بیریرده تاپیلماز .

عین‌حالدا ایران دموقرات‌فرقه‌سی و اونون وطن پرست و آزادیخواه عنصرلری !!!! اوزادعا و تقلیدلاری‌ایله بویله لیکده اوز ظلم ، اجحاف و تعدی‌لرینن اونین آلماق ایستمه‌ییب‌و ایران ایالت ولایت‌لرینده رقت آور حادثه و فاجعه‌لر توره‌دیرلر شهرلرده ، کندلرده مظلوم خلقین نفس چکمک حقی یوخدر خلقین مدنی ، اجتماعی وسیاسی حقلرینه تجاوز و تعدی ایتمک مطلق استبداد و سانسور نهایت‌شکنجه آلتندا اینله‌ین بدبخت خلقه آرتیق عذاب و اجحاف روا ایتمک گونده‌ن-گونه آرتماقدا اولان حبس سورگون و باشقا محدودیت‌لر ایرانین باشقا ایالت و ولایتلرینین بیر آغیروضعیت و طاقت فرسا حالته سالمیشدر بو وضعیت ایسه تاریخدن قاباق‌یاشان قول و بنده‌لرین یاشایشندن هیچ جوره فرقی یوخدر .

خلق مرتجعلری داخی امان وئرمه‌ییب و امپریالیزمین منفور نوکرلارینی بوکیمی چوروموش رژیم و مردار عمل‌لرین حاکمیتی اوغروندا آزاد و تصاص‌سیز قویا بیلمز ملتین غضبی اوره‌گینده شعله‌له‌نن انتقام آلاولاری بو ظالم‌و ساتقین‌عنصرلرین تعقیبی و اونلاری آخر منزله کیمی قووماقدان چکینمه‌یه‌جکدر بو مرحله‌ده ایسه هچ بیرجوره هوچیلیق وبی‌خود فعالیت و چالیشمالار خلقین بو منتهی غایه وآرزولارینن حیاته کچمه گیندن مانع اولا بیلمه‌ییب و آزادی‌خواهلار اوز خطحر کتلرین آخر مقصد وقطعی نتیجه‌یه چاتانا قدر همان ملتین‌اراده و مقدس ایده‌آل‌لارایله تعقیب‌ائده‌جکدر بو آزادیخواهلارین اول وآخر سوزلری‌دیر . ارتجاع بوخلقامحکوم‌مدور ، ایستر آدام لباسیندا ایستر قورت قویون شکلنده عرض اندام ایده هر حالدا اجتماعی سیر تکامل نتیجه‌سنده همیشه‌لیک زواله محکوم‌درلار کهنه و تازا ماسقالاردا ایشه گلمز .

دورت بویوک خارجی ایشلر وزیرلرینین جلسه‌سی

دورت بویوک دولت خارجی ایشلر وزیرلری دونتکی جلسه‌لرینده خارجی‌ایشلر وزیرلرینین معاونلری طرفیندن تریست حقینده تنظیم او-لونموش گزارشی مطالعه ایتمیشلر بوندان علاوه یوگسلاوی و ایتالیا سرحدلری مسئله‌سی باره‌سینده دانیشیق آپارمشلار دورت‌بویوک‌دولت‌خارجی ایشلر وزیرلری بوگون یئنی‌دن صلح معاهده‌لری باره-سینده دانیشیق آپارماق ایچون جلسه تشکیل ویرمکلرینی قراره آلمیشلار .

یازان : م سعید وزیری

زنجان آزادیخواهلارینی اولدیریرلر ...

زنجانین فدائیلاردن تخلیه اولونما-سی و او ولایتی موافقت حاصل ایتدیگیمز مقاوله‌نی اجرا ایتمکدن اوتری نظامی‌حکومته تسلیم ایتدیگیمیزین‌خبری نئچه گون بوندان اول روزنامه‌لر و رادیولار وسیله‌سیله‌بوتون دنیایا اعلام ایدیلدی . بیز عین زماندا که زنجان خلقینین آذربایجان خلقینه آیریلماز قارداش اولدوقونی و زنجاندا اولان آزادیخواه یولداشلاریمیزین طبیعی اولاراق اوتودولمیاجاقلارینی بیلدیردیک بونی ایسه اعلام ایتدیک که خلقمیزین نماینده‌لری باغلیان موافقتنامه‌نی اجرا ایدیب و بیزیم عهده‌میزه اولان‌تعهدلری تمامیله اجرا ایده‌جاییک . نیجه که اجرا ایتدیک .

ها بیله بیز ایراندان آیری او-لمادیقمیزا گوره و آزادلیق ایچون بیر سرحد قائل اولمادیقمیزا گوره ، زنجانی ایران استقلالینی خاطرینه و قارداش قانی‌توکمکده‌ن احترازایتمک ایچون دولتی فوه‌اره تحویل ویردیک .

بیز زنجاندان گوز اورتمکله‌برابر بونی بیلیردیک که مرام و مسلک سر-حدلرده‌ن تبعیت ایتمیب و دوست یورگلرین‌چرپینتلاری اوزاق مسافتلردن ده اولورسا بئله ده‌تشیدبلیر .

فرقه‌میزین باشچیسی‌نین زنجان تشکیلاتنین قونفرانسی مناسبتیله‌زنجان یولداشلارینا ایتدیگی تلگرافی و او-نلارا ابراز ایتدیگی یولداشلیق و مسلکداشلیق سوزلری ، و ها بئله اونون فرقه فعال‌لارینین یغنجاقندا سو-یله‌دیگی نطقی بیزیم بوخاریدا دیدیگیمیز سوزلری آیدینجاسینا ثبوت ایتمشدر .

او عین زماندا که زنجان‌تشکیلاتینا مخابره‌ایتدیگی تبریک تلغرافیندا «عزیز یولداشلار ؛ سیز امین اولون که‌بیز بیر دقیقه بئله سیزی اونودمامیشیق» جمله‌سینی نیجه بیر یوره‌ک‌سوزی کیمی قید ایتمشدر ، او آدآپاردیغمیز یغنجاقدا آچیقدان آچیقا دیدی بیز دیوان قانونلارینی تمامیله اجرا ایدیب‌وایران استقلالیتی احترامینه قبول ایتدیگیمیز موافقت نامه‌نین ماده‌لرینی حیاته کچیرمه‌جاییق ؛ بلی دوز گون یول و حسن نیت بوندان آرتیق اولا بیلمز

بیزیم فرقه فعال‌لاری اجلاسیندا دیه‌لی ان خصوصی و محرمانه یغنجاقمیزدا دیه‌دیگیمیز سوزلر بونلاردر ، ولی متاسفانه بیزیمله مقاوله باغلایان مرکزی حکومت و بیزه حسن نیت‌ایله رفتارایدیله‌جک وعده‌سی ویره‌ن دولت زنجاندا اوز ویره‌ن عبرت‌آور جنایتلرین قاباغینی آلماقداقفقط اقدام ایتمیر بلکه دیمک اولور که بیزیم‌وطن‌پرور آزادیخواه یولداشلاریمیزی یارالاییب اولدورتلرینی تعقیب ایتمه مکله اوز حمایت ایدیجی سیماسینی گوستریر .

ایندی زنجاندا ذوالفقاریلرین توره‌توکونتیسی اولان ماجراجولار ، او-غرولار ، جنایتکارلار اوز شوم مقصد-لرینی اجرا ایتمگه میدان تاپیرلار . قئودالارین تحریکیله آزادیخواهلارا کینه و عناد بسله‌ین اشرار و خائنلر آزادیخواهلارین اشکنجه و آزارینا اونلارین ناموسلارینا تجاوز ایتمگه ، دموقراتلاری آزادان آپارماق بهانه‌سیله باشقا بیطرف خلقی وحشته سالماقا کفایتلنمه‌ییب خلقین ایناندیقی و تقلید مرجعی‌اولان عالمی‌ده‌اولدوررولر شیخ محمدعلی آل اسحق اعلی‌اله مقامه ، هله بیر دموقرات و دوغرودان آزادیخواه فرد اولدوقدان علاوه بیر متدین و عالم شخصیت ایدی .

فرقه‌میز و اونون آردینجا گئده‌ن آذربایجان خلقی زنجاندا اولان‌آزادیخواه عنصرلری و فرقه‌میزه علاقه بسلیه‌ن بیطرف‌زنجان‌خلقین اونودمایدر .

بو صون فجایعده خلقی عصبانی ایتمکده‌ن باشقا بیر نتیجه‌ویرمیه‌جکدیر بیز اوز حسن نیتمیزی و ایران امنیتی و استقلالینه قارشی علاقه‌میزی زنجانی تخلیه ایتمک و باشقا گذشتلره کیچمکله بوتون دنیایه ثبوت ایتدیک . ایندی قوی بیزیم مسالمتمیزین‌وحسن نیتمیزین برابرینده ابراز اولونان فجایعی‌ده‌دنیا گوروب و دوشونسون تاگله‌جکده قضاوت ایتمگه ویری و ساغلام مدرکلر ایله امکان تاپا بیلسین .

یاشاسین زنجاندا اولان مبارز و دوشونجه‌لی آزادیخواه یولداشلاریمیز ، محو اولسون اونلارا قارشی کینه و عناد بسله‌ین ماجراجولاری .

فیروز

طهران جواب ویر !

ینه ده زنجانیم آلیشیب یانیر !
بشیک دن کورپه‌لر وقتسیز اویانیر ،
دویور قاپولاری اولیم اجلی ،
وحشی ژاندارمانین آزغین عملی .
جلب ائدیر اوزینه بوتون دنیانی ،
کورپه اوشاقلارین گناهسیز قانی !
ناموس‌دان ، شرفدن ، وجدان اوزاق ،
دار آغاجی قوران اوجلادا باق !
ینه ده زنجانی بورویور دومان ،
اولومله اوز۔ اوزه گلیب در انسان !
طهران ! بو ائللری یاخشی تانی ، سن !
سیاست پرده‌سین گوتور اوستیندن ،
قوی ! چیخسین آشکارا چرکین صورتین ،
نیه قانی آخسین بدبخت ملتین ،
جواب ویرسوزیمه ، قورخولو طهران !
مگر کهنه کینین چیخمایب یاد دان ،
بیز که ایسته‌مه‌دیک توکلسین قانی ،
ایکی قارداشلارین ، وئردیک زنجانی .
بیزه بیر وطندر زنجان یا شاهپور ،
ناموس‌سیز بیر انسان بونا فرق قویور .
سن که بیزلر ایله عهد باغلادین ،
عهدینی سیندیریب ، هیچ اوتانمادین ،
جواب وئر سوزیمه ! قورخولو تهران !
مگر سید ضیاء چیخیب زندان دان ؟
قارداش قانی توکمک باشلاییب ینه ،
آند اولسون فرقه‌مین بویوکلیگینه !..
آند اولسون مقدس آذربایجانا !..
اگر بیر شئی اولار عزیز زنجانا ،
قویماریق دشمنین داشین داش‌اوسته !..
ازه‌ریک خائنین باشین داش اوسته ،
بیز جنگ ایسته‌میریک صلحه حاضریق ،
بوتون دنیا بیلسین ، بونا یازیریق ،
بوجور حرکتلر قورخوتماز بیزی ،
قورخوتماز هیچ زمان بویوک تبریزی .
آچیلسا گولله‌لر ، آتیلسا توپلار !
بیز قورخان‌ده‌گیلیک بیزده بیرلیک‌وار .
حقیقت بیزده در ، ظفر بیزله در ،
قهرمان خلقیم در ، هنر بیزله در .
دور زنجان یئریندن وقارلاسن ، دور !..
سنه کج باخانین بوینونی سن وور !
قدرتین یوردوما بیر افتخار در ،
دالیندا داغ کیمی فرقه میز واردر .
ای عزیز زنجانین ایچینده‌ن یاغی ،
اولاجاق مزارین زنجان توپراقی ...

یونانده

یونانده چیقان بیر چوخ عده آزادیخواه روزنامه‌لر اوجمله‌دن (ریزس-پاس‌تس) روزنامه‌سی یونان ملی قوه-لری فرماندهینین اعلامیه سینی چاپ‌ایله میشلر بواعلامیه‌ده یازیلمیشدر که یونان‌ملی قوه‌لری‌وآزادلیق نهضتی علیهنه دیبان‌افترالار تمامیله اساسسیز و یالان‌در . یونان حکومتی نئچه مدت‌ایره‌لی آزادیخواهلارلا باغلادیقی موافقتنامه‌نی عملی ایتمه‌میشدر بوندان‌علاوه‌دولت مامورلاری خلقین مال - جان و ناموسینا تجاوزلر ایدیرلر . بوایش یونان آزادیخواهلارینی قیام ایتمگه وخلقی‌خلاصلیقاچیقار-تماقا مجبورایتدی . ایندی‌یونانده‌دولت نشونلاری اوشاقلاروقادینلاری‌رحمسیز-جه‌سینه اولدوررولر . پلیس‌قوه‌لری‌ده یونان آزادیخواه قوه‌لرینین بویاننیه سینی چاپ ایده‌ن روزنامه‌نی توقیف ایتمیشلر . (آذربایجان‌رادیوسیندان)

حسن نیت . . .

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

بو طرفدن قویونلارین ایچینده اولان قورت بالالاری یئکلمیش ایدیلر. اونلاردا قویونلاری یئمگه باشلادیلار.

بئله‌لیکله قورتلارین « حسن نیتی ! » ثابت اولدی . . .

* * *

تولکی باشینا عمامه ساری‌یب دئدی مکه‌یه گئدیرم . گئدین گرمه‌لیکینده بیر خوروز قاباغینا گلدی . خوروز دئدی : سلام علیکم ، آغا تولکی ! هارا بئله انشاالله ! ! تولکی دئدی ! من دیه‌ن اولماسا - الله دیه‌ن اولسا مکه‌یه گئدیرم . خوروز دئدی منی‌ده آپاریرسان ؟ - دئدی گل گئده‌ك . آز گئتدیلر ، چوق گئتدیلر — بیر قدر یول گئتدیلر . قاباقلارینا بیر قجه‌له گلدی . قجه‌له دئدی هارا بئله انشاءالله ! ؟ خوروز دئدی الله قویسا حاجی تولکی ایله مکه‌یه گئدیریك .

قجه‌له دئدی منی ده آپاریرسوز؟ تولکی دئدی نیه آپارماریق گوزیم اوسته یئرون وار . تولکی ، خوروز، قجه‌له یولا دوشدیلار . قاباقلارینا بیر قارقا گلدی . قارقادا حاجی تولکی‌ایله بیرلیکده یولا دوشدی . ناغیللاردا منزل اولماز ، بیر نئچه منزل یول گئتدیکدن صونرا اونلارین قاباقلارینا بیر بوبی گلدی . بوبی دئدی هارا بئله ، حاجی تولکی دئدی الله بو اپاق ایله مکه‌یه گئدیریك — دئدی منی‌ده آپاریرسوز؛ دئدی گل گئده‌ك .

حاجی‌تولکی ، خوروز ، قجه‌له ، قارقا و بوبی مکه‌یه دوغرو یولا دوشدیکده یولون آراسیندا بیر قلاچیبه یئتیشدیلر .

دئدیلر بورادا بیر آز استراحت ائده‌ك . تولکی قاپونی باغلاییب دئدی . ایندی حسابلارا یئتیشك گوره‌ك کیملر مکه‌یه گئتمگه قابلدر .

قاپاتجادان خوروزی قاباقا‌چاغیریب دئدی :

— بیر سن منه دی گوروم بیرجه سنه نه اولوبدرکه اوباشدان اولمامیشدان آلا قارانلوقدان دوروب هی قوققولو - قو ! ائدیب خالقی‌قویمورسان بیر گوزینی قیزدیرسین . کاروانی ده‌بردیرسن ، یازیقلار ها گئدیر که سحر آچیلاجاقدر .

خوروز دئدی : حاجی تولکی ! منیم خصوصیتیم بو در . من بانلامامقدان ئوزری . . .

سوزین آخره یئتیرمه‌میش تولکی اونون باشین اوزیب آتدی بیر طرفه .

صونرا قجه‌له‌نی چاغیریب دئدی .

سن نه ایچون بزازلارین یاریم آرشی‌نین اوغورلاییب ئوزینه قویروق ائتمیش‌سن؟ . هله اوتانماز - اوتانماز مکه‌یه گئدیر . . . جواب آلمادان باشین اوزیب بیر طرفه آتدی .

صونرا قارقانی چاغیریب یئنه همین قارالاردان اونادا دوغرادی : — سن نه ایچون قاری آروادلارین دام‌لاردا سردیکلری ئورودلاری گوتوروب آپاریرسان ؟ دیبه اونودا ئولدیردی .

صونرا بوبی‌نی آغزینا آلیب دئدی :

سن نیه قیز — گلینین داراغینی اوغورلاییب باشینا وورو بسان ، اونلار باشلارینی یوواندا معطل قالیر لار . بوبی دئدی ! حاجی‌تولکی! سندەن بیر سوز سوروشوم - جوابینی دی ، صونرا منی ئولدیر . دئدی : سوروش! دئدی اصفهان اوزاقدی یا رشت ؟

تولکی دئدی : اصفهان !

تولکینین اصفهان دیه‌ن زمان آغزی آچیلدی . بوبی اوچوب پنجره‌دن گئتدی . تولکی آز بیر مدتده ئوز « حسن نیتینی ! » اثبات ائتمیش اولدی .

* * *

قورد بولاخدان ، قوزی آشاغی‌دان سو ایچیردی . قورد قوزیا دئدی :

—سویی بولاندیرما ! قوزی دئدی — سن یوخاریدا سان من آشاغیدا ، آشاغیدان سویی بولاندیرماق اولماز .

قورت دئدی دی‌بیر سن بس منه بیلدیر دیدیگین یامانلاری اونودمیشام .

قوزی دئدی . والله ، من هئچ بیلدیر آنادان دوغولمامیش ایدیم .

قورت قوزینی دوتوب : —

— هله اوتانمیر گوز گوره‌تی یالان دا دانیشیر دیبه — اونو یئدی .

* * *

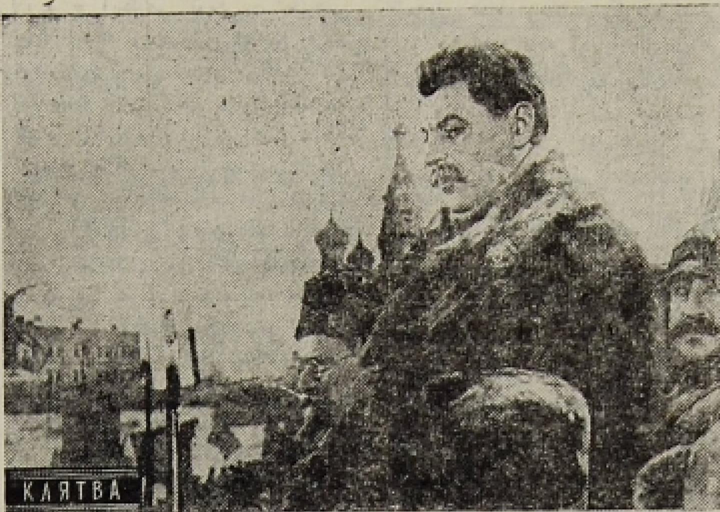
قویون لباسی گئیینمیش مرتجعلرین حسن نیت لری ده بئله در . . .

بوگونلرده — بوگونلرده

((وطن)) سینماسی

تازه بویوک سووەت فیلمی

((آنـــــد))

فیلمین قورولوشچیسی م . چیائورلی

ستالین رولوندا - آرتیست ا . قولووانی

« سووەت فیلملری نماینده‌لیگی »

آذربایجان رادیوسیندان

ایتالیا دا بلدیه سئچگی‌سینین نتیجه سی

ایتالیادا عملی‌اولان بلدیه‌انجمن‌لرینین سئچکیلری قورتاریب و نتیجه بو قراریله معلوم اولموشدر .

سول آزاد یخواه فرقه لر ۶۰ سئچکی‌حوزه‌لرینده‌اکثریت قازانمیشلار بونلارین آراسیندا ایتالیا قوممونیست فرقه‌سی بویوك موفقیت الده ایدیب و ایتالیا شهر اداره‌سی انجمنلرینه ۱۵۲ نماینده گوندرمیشدر . ساغ فرقه‌لر نقط ۳۸ حوزه ده اکثریت آپارمیشلار .

انگلیس قوممونیست فرقه سی کاتبی نین نطقی

انگلیس قوممونیست فرقه سینین کاتبی انگلیس شهرلریندن اولان دت فورت شهرینده تشکیل ایدیلمیش متینگده بیرنطق سویله ییب وانگلیس مجلسینده دولتین خارجی سیاستی علیهنه اولان اعتراضلار و تنقیدلر باره‌سینده بیله دیمیشدر :

ایندی انگلستاندا بیر کارخانه یادا بیر کارگر تشکیلاتی و کارگر موسسه‌سی یوخدورکه اورادا انگلیس دولتی نین خارجی سیاستینه نسبت بیر نگرانچیلیق اولماسین بو باره ده انگلیس مجلسینده اولان دانیشیقلاردا انگلیس زحمتکش طبقه سینین تنقیدلری‌اثرینده اولموشدر .

انگلیس کارگرلرینین دولتین خارجی سیاستینه‌نسبت نگرانچیلیقلاری گونی گوندن آرتماقدادر انگلیس کارگر فرقه سنین تشکیل ایدیلمیش صونکی قونفرانسیندا ۲ ملیون دان آرتیق کارگر فرقه سنین عضو لری کارگر خکومتنین خارجی سیاستندن ناراضی اولماقلارینی بیلدیرمیشلر . ها بئله انگلیس قوممونیست فرقه‌سنین کاتبی تشکیل ایدیلمیش متینگده بئله دئمیشدر : بیر باشقا مسئله ده واردر و اودا یونانداکی انگلیس قوه‌لری باره‌سینده‌در بو قوشونلارین فرماندهی مرتجعلره اسلحه ویرمك و آزادی‌خواهلاری بوغماقا چالیشیر . بو مسئلهٔ تیزلیکله حل ایدیلمه لیدر چونکه بئله بیر وضعیت هل انگلیس خلقی و هم‌ده یونان ملتی ایچون یاخشی نتیجه ویرمیه‌جکدر .

یگلر عالیلی

نا انصاف بیر چوره کچی نین آخری

-٤-

— « دیبك غله ایندی خارجه گونده‌ریلیر »

— « بلی خارجه گونده‌ریلیر »

اوغلان : « احسن‌اولسون! آدینی‌وطن پرست‌وملت سه‌وەن‌قویان بیله بیر کیشی‌یه که اوینین چوره‌گینی بیگانه‌لره ویریب ئوز اولادینی آجیندان ئولدیریر » دیدی .

حاجی گوزلرینی آغارداراق اوغلونا آچیقلاندی :

— « اوزون دانیشما فضول‌اوغلی فضول ! بجهنم که‌ئولیرلر من دییرسن که ، بش-اون نفر لات — لوت آجیندان ئولمه‌مك ایچون اعلیحضرت جناب هیتلرین یانندا ئوزینی حرمتدن‌سالسین بو هیچ وقت اولا بیلمز و من راضی اولمارام که شاهیمیز تویوره‌دیگینی یالاسین ، قوی گونده مین نفر قیریلسین ، آنجاق او ، وعده خلاف اولماسین ، وثانیا هله بیچین موقعینه ایندی قالیر ۷ آی ، من محله‌میزین اهلینه چوره‌ك ویره بیللم ، ١٤ آی ، (ئوزی کیمی محتکر چوره کچی لردەن بیر نیچه سی نین آدینی ساباراق) حاجی موسی آقا دا همچنین ، حاجی مصطفی آقا دا همچنین . . . اوغلان آتاسی‌نین‌سوزینی قورتارماق ایچون مهلت‌ویرمه‌ییب !

— « مشهدی میرولی آقا دا همچنین ، حاجی میرزاعلی‌آقا دا همچنین . . . دیدی « لاکن بو محترم آقالار غله‌نی آنبارلارا دولدورماق مقصدلری ، خلقین چوره‌گه اولان احتیاجینی رفع ایتمك دگل ، بلکه قانلارینی‌سورماقدر . اگر حقیقتا بونلار ملت قیدی چکن اولسایدی لار ، بیچاره خلق بیشکین بوغدا چوره‌گی یه‌ر ، داها چیی حیوان خوره‌گی یئمزدیلر . یئدیکلرینی آسان و آسوده لیکله آلاردیلار ، نه اینکه بویوك بیر چتینلیکلر له . . . دگلمی ؟

۳ نجی قوناق دیدی : « اوغول ! چیی لیك و قره‌لیگین عیبی یوخدور . ، آدام ناشکر اولوب ، بیله شیلردن اوتری قلبینی سیخماز . بو دنیانین ازلدن عادتی‌در ، گوره‌رسن که ، ۵ گون اوجوزلیق ، بوللوق اولور ، ۳ گون ده قحطلیك و باهالیق اولور . نتیجه‌ده یئنه‌ده خلق دولانیر و هاموسی‌یاددان چیخیب گئدیر . الله رحمت ایله‌سین ، مرحوم شاعرلریمیزدن نه‌بیلیم کیم ایدیسه گوزلجه نظمه چکیب بویورمیشدی که :

«عالی قصرده مخمل رختخواب ایچینده ده یاتسان گئچرگئده‌ر»
«خرابه گنجده نوری یئر اوستونده ده یاتسان گئچر گئده‌ر»
«یاوات آرپا چوره‌گی ده یئسن گئچر گئده‌ر . . . »
«تویوق — پلوو دا یئسن گئچر گئده‌ر . . . »

— « بلی ، بلی ، هاموسی گئچیب گئده‌جکدر » دیبه ، حاجی قوناغی‌نین سوزینی تصدیق ایتدیکدن صونرا علاوه ایتدی : « خلق مجبور اولسا گئچینه‌جکدر ، انتهاسی بیرقدر چرق یئمزلر ، آزیه‌رلر ، آغینی یئمزلر ، قاراسینی یه‌رلر ، اوجوز قیمته یئمزلر ، باها قیمته یه‌رلر ، آخر که بی یبب تاریلارینی یاسدان چیخاردارلار . » دیدی .

ایندیه قدر فقط مباحثه‌یه قولاق آسیب دانیشمیان قوناق که نظمیه رئیسی‌ایدی ، بو طرزده سوزه باشلادی :

— « اگرچه بعضی اسرارآمیز مطالبی بورادا فاش ایتمك منیم وظیفه‌م دگل ، لاکن سیزی ئوزیمه و دولته صادق بیلدیگیم ایچون و سوزین ده موقعی اولدوغو ایچون اظهار ایتمگه مجبور اولورام .

اعلیحضرت همایونی‌نین ، ایرانین غله سینی خارجه حمل و نقل ایتمکدن اساس مقصد و سیاستی امورسلطنته تهلکه وخطر تولیدایدن بعضی ناگوار حادثه‌لردن جلوگیرلیك ایتمك ایچوندر چونکه تجربه‌ده گورونمیشدرکه ، خلقین افکاری اگر چوره‌ك یاپینیدن فارغ و آسوده اولارسا اوندا نوع به‌نوع آمال‌وآرزولار تعقیبینه اقدام ایدرلرکه نتیجه‌ده مضر جریانلار تپابان اولوب افکار عمومیني مختل ایده‌ر .

قوام السلطنه‌نین اعلامیه‌سینه جواب

١ نجی صفحه‌دن بقیه

لوشدر استاندار انجمن ایالتینین نظرینی جلب ایتمك شرطیله دولت طرفیندن تعیین اولاجاقدر بو اصلین اجراسی ایچون موافقت حاصل اولدی که وزارت کشور استانداری ایالتی انجمنین پیشنهاد ایتدیکی نتیجه نفرین آراسیندان انتخاب ایدیب و تصویب ایچون دولته پیشنهاد ایتسین.

٣ نجی ماده - آذربایجاندا اولان آخر تحولاتی نظره آلاراق دولت ایندیکی مجلس ملی‌نی ایالتی انجمن منزله‌سینده تانیاجاقدر ١٥ نجی مجلس تشکیل تاپیب دولت طرفیندن پیشنهاد اولونان یئنی ایالتی و ولایتی انجمن قانونی تصویب ایدیلدیکدن سونرا آذربایجان ایالتی انجمنین انتخابی تصویب اولونموش قانون اوزره تیزلیکله باشلاناجاقدر.

٤ نجی ماده - آذربایجان تحولی و نهضتی نتیجه‌سینده نظام وظیفه افرادیندان احضار اولونان قوشون که بو قراردادین امضاسی ایله ایران آرتشی جزوینده اولور و بو قوشون و فرماندهلرینین تکلیفنی تعیین ایتمکدن ئوتری موافقت حاصل اولدی جناب آقای قوام السلطنه دولتی و آذربایجان ایالتی انجمنی نماینده‌لریندن عبارت بیر کمیسیون تشکیل تاپیب و بو کمیسیون مسئله‌نی حل ایتمك یولونی تیزلیکله تصویب اولماقدان اوتری پیشنهاد ایتسین

٥ نجی ماده - موافقت حاصل اولدی که آذربایجانین عوایدیندن یوزده ۷۵ فائض محلی مخارج ایچون اختصاص ویریلیب و یوزده ۲۵ فائضی‌ده ایران مملکتینین عموم مخارجی ایچون مرکزه گوندریلسین.

تبصره (۱) پست و تلگراف گمرك و دمیر یول و ارومیه دریاچه‌سینین کشتیرانلیق مخارجی و عوایدی کلا دولت عهده‌سینه و دولته منحصر اولاجاقدر و ضمنا قید ایدیلیر که ایالتی و ولایتی انجمنلر و دولتی دوائرین تلگرافی مجانا مخابره اولوناجاقدر.

تبصره (۲) اساسی شوسه یوللارینین ساختمانی و تعمیری دولتین و فرعی و محلی یوللارین احداثی و تعمیری ایسه ایالتی انجمنینین عهده‌سینده اولور.

تبصره (۳) آذربایجان اهالی‌سینین ایران مشروطیتینه ایتدیکی بویوك خدمتاری و آذربایجانین غیور خلقینین آزادلیق و دموکراسی قورماق یولوندا فداکارلیقیندان قدردانلیق و حق شناسلیق ایتمکدن اوتری دولت قبول ایدیر که آذربایجانین گمرکیکی عایداتینین یوزده ۲۵ فایضی آذربایجان دارالفنونینین مصارفینی تامین ایتمکدن اوتری اختصاص ویریلسین.

٦ نجی ماده - دولت قبول ایدیر که میانه‌ایله تبریز آراسینداکی دمیر یول خطینین چکیلمه‌سینه تیزلیکله باشلاییب و سرعتله انجام ویرسین معلومدر که بو ایشده آذربایجان کارگرلری و متخصصلری مقدم دوتولاجاقلار.

٧ نجی ماده - نظام وظیفه‌دن باشقا فدائی آدیله تشکیل تاپان داوطلب قوشونلار ژاندارمریه تبدیل اولونورلار و بو انتظامی قوه‌لرین تکلیفینی تعیین ایتمك و همچنین اونون فرماندهلرینین تعیینی ایچون موافقت حاصل اولدی که جناب آقای قوام السلطنه دولتی و آذربایجان ایالتی انجمن نماینده‌لریندن بیر قومیسیون محلده تشکیل تاپیب و تیزلیکله بو مسئله‌نی حل ایتمك یولینی تصویبدن اوتری پیشنهاد ایتسین

تبصره (۱) چون آخر ایللرده بعضی نامناسب عملار نتیجه‌سینده امنیه و ژاندارمری آدی ایران عمومی افکاری مقابلینده خصوصیله آذربایجاندا مخالف و نامناسب احساسات تولید ایدیبدرو چون آخر وتارده دولت رئیسی شخصا بو تشکیلاتین فرمانده‌لیکینی عهده‌سینه آلوب و بو اداره‌ده اصلاحات و ناصالح عنصرلردن تصفیه انتظاری گیدیر بونا گوره موافقت اولوندی که ژاندارمری‌یه نسبت عمومی احساسات خصوصیله آذربایجان اهالی‌سینین احساساتی دولت رئیسینه یتیریلسین‌تا بو تشکیلاتین آدینی دگیشمك و اونین ایچون مناسب بیر آد انتخاب ایتمکدن اوتری لازمی قرارلار آلسینلار.

٨ نجی ماده - آذربایجان دموکراتیك نهضتینین نتیجه‌سینده کندچیلر آراسیندا بولونن یئرلرین خصوصندا او قسمت که دولتی خالصجاته مربوط‌در دولت بوتون مملکتده اولان خالصه‌لرین کندچیلر آراسیندا بولونمه‌سیله اصولا موافق اولدیغی ایچون بو ایشین اجراسینی مانعسیز بیلیر و بو مسئله‌یه مربوط اولان لایحه‌نی بیرنجی فرصتده تصویب اولماقدان اوتری مجلس شورای ملی‌یه پیشنهاد ایده‌جکدر آذربایجانین اخیر تحولاتی نتیجه‌سینده کندچیلر آراسیندا بولونن باشقا یئرلر باره‌سینده موافقت حاصل اولدی که مالکلرین خسارتارین جبران ایتمك و یا اونلارین املاکینین تعویضیندن ئوتری جناب آقای قوام السلطنه دولتی و آذربایجان ایالتی انجمنی نماینده‌لریندن قومیسیون تشکیل تاپیب و بو قومیسیون مسئله‌نین راه حلینی تصویبدن ئوتری پیشنهاد ایتسین.

٩ نجی ماده - دولت موافقت ایدیر که ١٥ نجی مجلس آچیلان کیمی آزادلیق و دموقراسی اصول اوزره یعنی عمومی گیزلی - مستقیم - متناسب برابر وقادینلاردا شامل اولماق شرطیله تنظیم اولونان انتخاب قانونی لایحه‌سینی مجلسه تقدیم ایدوب و اونون تصویبینی فوریتله ایسته‌سین و همچنین دولت قبول ایدیر آذربایجان و ئولکه‌نین باشقا نقطه‌لری نماینده‌لرینین سایی اهالی‌سینین تناسبیله آرتیرماقدان ئوتری ١٥ نجی مجلس آچیلان کونی قانونی لایحه‌نی پیشنهاد ایدیب و ۲ فوریتله اونون تصویبینی ایسته‌سین تا تصویبیدن سونرا انتخابات وسیله‌سیله همان نقطه‌لرین نماینده‌لری‌نین کسرینی تعیین و مجلسه گونده‌رسینلر.

١٠ نجی ماده آذربایجان ایالتی ۳ و ٤ نجی استانلاردان عبارت اولاجاقدور.

١١ نجی ماده دولت موافقت ایدیر که آذربایجان ایشلری‌نین باخشی قاباغا گیتمه‌سی ایچون استاندار و اداره رئیسلری و ایالتی انجمنی‌نین هیئت رئیسه‌سیندن عبارت بیر اداری شورا دوزه‌لسین و بو شورا ایالتی انجمنین نظارتی آلتیندا وظیفه‌سینه انجام ویرسین.

١٢ نجی ماده - ۲ اردیبهشت ۱۳۲۵ تاریخلی دولت ابلاغیه‌سینین ۳-نجی ماده‌سینه متوسطه و عالی مدرسه‌لرین تکلیفینی تعیین ایتمك لحاظندان مهم اولدوغی ایچون بو جمله اضافه اولونور متوسطه و عالی مدرسه‌لرده تدریس فارسی و آذربایجانی دیللرینده وزارت فرهنگ طرفیندن تنظیم اولونان اصلاح زمان و مکان شرایطی و دموقراتیك اصوللارلا موافق‌واویغون بیر صورتده تنظیم اولونان پروگرام اوزره عملی اولاجاقدر.

١٣ نجی ماده - دولت موافقت ایدیر که آذربایجاندا اولان کوردلرده بو موافقت‌نامه‌نین مزایاسیندان استفاده ایدیب و دولت ابلاغیه‌سینین ۳ نجی ماده‌سی اوزره ٥ نجی ابتدائی کلاسینا قدر اوز دیللرینده تدریس ایتسینلر.

تبصره (۱) - آذربایجاندا اولان آثوری و ارمنی کیمی اقلیتلرینده حقلری اولاجاقدر که (٥) نجی کلاساده‌ك ئوز آنا دیللرینده تدریس ایتسینلر.

١٤ نجی ماده - دولت نظرده دوتوبدور بوتون ایران ایچون دموکراسی اصولی اوزره یعنی عموم و گیزلی مستقیم و متساوی رأیله تنظیم اولونان یعنی شهر انجمنلری قانونینی تصویب اولماقدان ئوتری (١٥) نجی مجلسه پیشنهاد ایتسین بو قانون تصویب اولان کیمی آذربایجان بوتون ایران نقطه‌لرینده شهر انجمنلری‌نین سئچکیسنه باشلاناجاقدر بو قانون تصویب اولاناداك وتازه سئچکیلر انجام تاپانا قدر آذربایجاندا اولان ایندیکی شهر انجمنلری اوز وظیفه‌لرینه ادامه ویره‌جکلر.

١٥ نجی ماده بو موافقت‌نامه ایکی نسخه‌ده تنظیم و مبادله اولوب دولت هیئتی آذربایجان ایالتی انجمنی‌نین تصویبیندن‌سونرا اجرایه قویولور.

تبریز تاریخ ۲۳ر۳ر۱۳۲۵

پیشه‌وری - مظفر فیروز

زنجان باره‌سینده آقای مظفر فیروزین ویردیگی تعهد تاریخ ۲۴ر۳ر۲۵ نمره ۱۲

... چون ذوالفقاری - یدالله اسلحه دار باشی و یعنی طرفیندن ، آذربایجان دموقراتیك نهضتینین علیهینه اولان تحریکلار نتیجه‌سینده دعوا ووروشما بروزه گلمیش ، اونا گوره دولت امنیت و انتظاماتی حفظ ایتمك وهرجور یئنی تحریکاتین اونینی آلماق قصدیله ، خمسه وضعیتینه نسبت قطعی تکالیف معین اولانا قدر ، محلده‌کی مربوط مأمورلارا دستور ویره‌جکدر که ، زنجانا مذکور اوچ آدامین مراجعت ایتمه‌سیندن و اونلارین تحریکاتیندان جلوگیرلیك ایتسونلر .

باش وزیر طرفیندن . مظفر فیروز

آقای قوام السلطنه اوز معاونی‌نین زنجان باره‌سینده ویردیگی رسمی تعهدینه رغماً تماميله یوخاریداکی مکتوبین مفادینین علیهینه رفتار ایتمیش و قولدور ذوالفقاری دسته‌لری‌نین زنجانا سوخولماسینا و اونلارین ناحیه‌سیندن دولتی قوه‌لرین سرنیزه‌لری‌نین حمایتی آلتیندا دموقرات عنصرلرین جان و مال و ناموسونا تجاوز اولماغا ، امکان یارالمیشدر .

موافقت نامه نین ۴ نجی و ۷ نجی ماده‌لریله علاقه دار اولاراق ، یئنی‌دن بیر قومیسیون آذربایجاندان تهرانا گئتمیشدر ، قوام السلطنه نماینده لریمیزی چوخ سویوقلیقلا قبول الدیب هرگون بیر نیرنگله میدانا چیخیردی سادا ، نماینده لریمیز چوخلی گذشتلره گئچمیشلر و نتیجه‌ده یوخاریدا گوستریلن ماده‌لر ایله علاقه‌دار اولان موضوعلاردا توافق نظر حاصل اولموش و بو قسمتده قوام السلطنه طرفیندن رسمی و مشروح مکتوبلار ضمننده آقای دکتر جاوید آذربایجان والیسی نه یازیلمیش و گونده‌ریلمیشدر.

آذربایجان خلقی ویردیگی قوله وفادار قالمیش و موافقت نامه نین مفادینی مو بمو اجرا ایتمگه باشلامیش و خصوصا بوتون خمسه وزنجان ولایتینی خلق قوشونلاری و فدائیلردن تخلیه ایتمکله بو ادعاسینی اثبات ایتمیشدر . قوام السلطنه زنجانی قجیدیی وجرده گتیرمکله اوز مستبد ، حقه باز و وجدانسیز سیماسینی گوسترمیشدر . قوام بو قیافه ایله دنیانی آلداتماغا موفق اولا بیلمیه‌جکدر . اونین اویوجی اوخونیش و آلچاق مقصدی آیدینلاشمیشدر .

قوام السلطنه‌نین اوتانمازجاسینا آذربایجانا قوشون حصه‌لری گونده‌رمکدن ایکی آیدین هدفی وار :

آذربایجاندا ملی نهضتی و آزادلیغی بوغوب و آرادان قالدیرماق ، ایران مجلسینده گنگلین بیر اکثریت یارادیب و منازعه‌سیز بیرصورتده استبداد حکومتین قوتله‌ندیرمك . مرحوم کلنل محمد تقی خانین قاتلی و خونخوار عین الدوله نین دشمنی بونی اونوتمامالیدرکه آذربایجانی زور وگوجیله آلماق ممکن اولماسی بیر ایش دگیل .

آذربایجان خلقی واحد بیر تن کیمی اوز حقوقیندان و آنا یوردوندان مدافعه ایتمگه آماده‌دیر . آذربایجانلیلارین بیر قطره قانلاری قالانا قدر قوام و اونون تایلاری بو کیمی آرزولری فقط یوخودا گوره بیلرلر .

آذربایجانی فتح ایتمك اولماز

«آند»

فیلمینین نمایشی

ایرانداکی سووت فیلملر نماینده‌لیگی‌نین تبریز شعبه‌سی طرفیندن آذر آیینین ٤ نده آخشام ساعت ٦دا سووت مدنیت ائوینده قورولوش و بدیعی جهتنجه چوق زنگین اولان «آند» فیلمی گوستریلمیشدر.

بو فیلم ئوز بدیعی و گوزل قورولوش اعتباریله تماشاچیلاری اولدوقجا ئوزونه جلب ایتمیشدر.

فیلمده ١٩٢٤ نجی ایلده لەنینین وفاتیندان ایندیه‌قدر سووت دولتینین باشدا ستالین اولماقلا قورو جولوق حیاتینی و وطن محاربه‌سی دورینده سووت خلقلرینین بویوك مهربانلیقلارینی نشان ویریر . موسقووادا چوق برك شاختالی قیش گونونده لەنینین جنازه‌سی قارشیسیندا اونمینلرله فعله ، کندلی و ضیالیلارین مقابلنده ستالین یولداش ، لەنینین بوتون وصیتلرینی تماميله یئرینه یتیرمگه آند ایچیر . بیر آز وقتدن سونرا ستالینین رهبرلیکی ایله بیرنجی بویوك بش ایللیك پلانین باشلانماسی و اونون یئرینه یتیریلمه‌سی گوستریلیر. اونا باخمایاراق که داخلی دشمنلر بو پلانین یئرینه یتیریلمه‌مه‌سی ایچون بویوك زیانکارلیقلار ایدیرلر ، آنجاق خلقین قهرمانلیقی نتیجه‌سینده بویوك صنایع مرکزلری و کارخانه‌لر تاسیس ایدیلیر.

روسیه صنایع ئولکه‌سینه تبدیل اولونور.

نهایت ایکنجی دنیا محاربه‌سینین باشلانماسی و آلمان اشغالچیلارینین غافلدن سووتلر اتفاقینا هجومی بورادا گورمك اولور . آزاد و قهرمان سووت خلقلرینین وطن مدافعه‌سینده‌کی قهرمانلیقلاری علی الخصوص موسقووا و ستالینقراد مدافعه‌سی خلقی حیرتده بوراخیر.

قهرمان سووت خلقی بویوك ستالینین رهبرلیکی آلتیندا ایستر صلح و ایسترسه‌ده محاربه دورینده بویوك نائلیتلار و موفقیتلر الده ایدره‌ك لەنینین تمام وصیتلرینین یئرینه یتیریلمه‌سی آیدین گورونور.

فیلم قورتاردیقدان سونرا سووت اتفاقینین فیلملر نماینده‌لیگی طرفیندن قوناقلار شیرنی خوراکلیقا دعوت ایدیلدیلر.

(آند فیلمی حقینده گلن نمره میزده مفصل مقاله یازیلاجاقدر .)

پینگ پونگ مسابقه‌لری

آبان آیینین ۲ سیندن بیرنجی دفعه اولاراق تبریز قیزلار مدرسه‌لری آراسیندا پینگ پونگ مسابقه‌لری باشلانمیشدر.

جبهه روزنامه‌سینین توقیفی

رهبر روزنامه‌سینین آذر آیینین اولی تاریخلی ۸٦۷ نجی نمره‌سینده یازدیغینه گوره ایران حزبینین مرکزی اورغانی اولان جبهه روزنامه‌سی توقیف ایدیلمیشدر.

ارومیه‌ده ولایتی قومیته‌نین عمومی جلسه‌سی

ارومیه‌دن گلن خبره گوره آذر آیینین اولینده آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین ارومیه ولایتی فرقه قومیته‌سینین عمومی جلسه‌سی تشکیل اولموشدر عمومی جلسه‌سینده ارومیه فرقه تشکیلاتلارینین ۳ آیدا گوردیکلری ایشلر باره‌سینده تشکیلات مسئوللاری طرفیندن گزارشلر ویریلمیشدر و تشکیلات مسئله‌لری و ایله‌ده فرقه ایشلرینین داها دا ایره‌لیله‌مه‌سی ایچون لازمی قرارلار آلینیب ارومیه ولایتی فرقه قومیته‌سینین عمومی جلسه‌سی موفقیتله قورتارمشدر.

صلح اوغروندا

١ نجی صفحه‌دن بقیه

قسمتی دولار سیاستینه خدمت ایتمکده درلر . اونا گوره امریکا مطبوعاتی آراسیندا خصوصیله یئنی محاربه طلب ایده‌نلرین اورغانلاریندا یئنی محاربه فکری گوندن گونه توسعه تاپماقدا ایدی، ایندی‌ده «والتر لیپمان» آنتی‌سووه‌تیك بلوکین بیرنجی مدافعه‌چی‌سی‌تام آزادلیقلا یئنی محاربه‌دن دانیشماقا فخر ایدیر.

اثرینده اولان امریکان حربی قوه‌لری‌نین قوماندانی ژنرال «مارك کلارك» مرکزی اوروپادا هر گونه بیر نوع تحریکاته مبادرت ایتمکله والتر لیپمان ایله بیر هدفه دوغرو مسابقه‌ده ایدی.

بئله بیر خطرلی جریان روزولت سیاستینه وفالی‌قالان زمامدارلار ایچون تحمل ایدیله بیلمز بیر شرائط یاراتمیشدی. والاس ئوز نظریه‌سین امریکا خارجی سیاستی حقینده ژوئیه‌نین ۲۳ نده بیر مشروح مکتوب ضمنده رئیس جمهوره بیلدیرمیشدر بو مکتوبین مفادیله علاقه‌دار اولاراق «والاس» ترومه‌نین نظرین جلب ایتدیکدن سونرا امریکا خارجی‌سیاست حقینده «ث . ای . او» (امریکا کارگرلری کنگره‌سی) طرفیندن تشکیل ایدیلمیش بیر ییغجاقدا معروضه ایتدی . بو واقعه و اونیك تعقیبینده مکتوبین نشر ایدیلمه‌سی و والاسین استعفاسی امریکا خارجی سیاستینده بویوك بیر حادثه کیمی تلقی اولماقدادر.

من قان دریاسینه...

اول صفحه‌دن بقیه

ایله فرماندارلیقا گئتدیم .

آقای سرهنك محمد بواسحقی ، سرهنك احقین ، سرهنك سیامك و بیر نئچه باشقا افسرلر اورادا حاضر ایدیلار . بلا فاصله آقای فرماندار ذکائی سوزه باشلاییب بئله دئدیلر :

— آقای علی‌زاده فوق‌العاده متاسفم که ، بیر پارا قارا اللر بیزیم مقدراتیمیز ایله اویناییرلار — و ایندی چالیشیرلار بوتون چکیلن زحمتلری هدره ویرسینلر . الساعه خیاباندا آقای سرهنك بواسحقی قدم ووردیقی مورد حمله واقع اولوب آقای سرهنك یئرده بواسحقی کمال عصبانیت ایله بویوردیلار که « آقای شتابی فدائی لر ستادی فرمانده‌ی الینده رولور ایله منه حمله ایدیب وآتش ایتدی ولی هدفه اصابت ایتمدی . شتابی ایستگاهه طرف قاچماغا باشلادی . »

آقای سرهنك بواسحقی نین بو اظهاراتیندن بیز حیرتده قالدیق ولی معلوم ایدی که اولا شتابی‌دن بئله بیر انضباط سیزلیق باش وئرمز . ثانیاً هیچ بیر علت یوق ایدی که آقای سرهنك جنابلرینه حمله اولونسون . خلاصه هر ترتیب و شکل ایله ایدی آقای سرهنك مرتضوی‌نین کمکلیکی ایله آقای سرهنك بواسحقی نی راضی ایله‌دیك که زنجانی ترك ایتمه‌سینلر چونکه اونون ایچون هیچ بیر خطر یوخدر و آقای سرهنگه قول‌ویردیك که شتابی توقیف اولوناجاق.

بو موضوع ظاهرده خاتمه تاپدی ولی بیزیم ایچون واضح اولدی که تمام بو قورقولار حکومت نظامی اعلان ایدیب و قوشون شاهنشاهیه یول آچماقدان ئوتری‌در .

البته آقای سرهنك فورا تلگراف خانه‌یه گئدیب و رمز تلگراف ایله تهرانا شخصینین مخاطره‌ده اولدیقینی خبر ویردی و زمینه‌نی مهارت ایله حاضرلاماقا باشلادی .

بو حادثه شنبه گونی آبان آیینین ۲۵ نده اوز ویردی و یکشنبه و دوشنبه سه شنبه و چهارشنبه گونلری شهرده آرامش حکمفرما ایدی وفدائی دسته‌لری آتلی و پیاده فوج فوج اطرافدان شهره و ایستگاهه گلوب میانه سمتینه گئدیردیلر .

قورتارمادی